

Κατάλογος περιεχομένων

Πρόλογος	11
Κεφάλαιο 1 Περί ιστορίας, θεωρίας και μεθοδολογίας (Αναζητώντας την ιστορία: από τη μεγάλη αφήγηση στη θραύση της εικόνας)	15
1.1 Η σχέση της ιστορίας -ως παραδειγματικός χώρος- με τη θεωρία	20
1.2 Η σχέση της ιστορικής γνώσης με την «αλήθεια»	25
1.3 Συμπερασματικά για την ιστορία της εκπαίδευσης	30
Βιβλιογραφία ενότητας	31
Α' Ξενόγλωσση – μεταφρασμένη	31
Β' Ελληνική	33
Κεφάλαιο 2 «Δια Βίου Μάθηση» (Ανάγνου Ευάγγελος)	35
2.1 Εισαγωγή –οι απαρχές	35
2.2 Ουνέσκο. Εκπαίδευση, ο θησαυρός που κρύβει μέσα της. (1999).	37
2.3 Συνθήκη Λισαβόνας (2000)	37
2.4 Υπόμνημα για την εκπαίδευση καθόλη τη διάρκεια της ζωής (2000)	40
2.5 Η πραγμάτωση μιας ευρωπαϊκής περιοχής διά βίου μάθησης (2001)	41
2.6 Οι 15 δείκτες ποιότητας για τη δια βίου μάθηση (2002)	43
2.7 Ψήφισμα για τη διά βίου μάθηση (2002)	44
2.8 Βασικές ικανότητες της διά βίου μάθησης (2006)	45
2.9 «Εκπαίδευση ενηλίκων: ποτέ δεν είναι αργά για μάθηση» (2006)	46
2.10 Στρατηγικό πλαίσιο για την ευρωπαϊκή συνεργασία στον τομέα της εκπαίδευσης και της κατάρτισης («ΕΚ 2020»). (2009) ..	47
2.11 Εννοιολογικές διασαφηνίσεις	49
Βιβλιογραφία ενότητας	54
Ελληνόγλωσση	54
Ξενόγλωσση	56
Κεφάλαιο 3 Η κατασκευή ενός θεσμού: μια γενεαλογία της εκπαίδευσης	57
Βιβλιογραφία ενότητας	71
Α' Ξενόγλωσση – μεταφρασμένη	71
Β' Ελληνική	73

Κεφάλαιο 4 Αρχαιότητα	75
4.1: Αρχαία Ελλάδα	83
4.1.1: Πρώιμη εποχή (~800 π.Κ.Ε.)	85
4.1.2: Εκπαίδευση στη Σπάρτη	89
4.1.3: Εκπαίδευση στην Αθήνα	95
4.1.4: Η εκπαίδευση σε άλλες πόλεις-κράτη	101
4.1.5: Σοφιστές, σοφιστική κίνηση	101
4.2: Ρωμαϊκή αυτοκρατορία	103
4.3: Μέση Ανατολή	104
4.4: Αίγυπτος	105
4.5: Ιουδαία – Ισραήλ	105
4.6: Ινδία	106
4.7: Κίνα.....	108
Κεφάλαιο 5 Μεσαίωνας	111
5.1: Συνοπτική παρουσίαση της περιόδου	111
5.1.1 Το πολιτικό – κοινωνικό – οικονομικό πλαίσιο της εποχής	119
5.2.2 Δομή και οργάνωση του «κράτους»	127
5.2.3 Η εκπαίδευση στο Μεσαίωνα	132
5.2: Βυζάντιο	146
5.2.1 Εισαγωγικά σχόλια	146
5.2.2 Η εκπαίδευση στο Βυζάντιο	152
Κεφάλαιο 6 Αναγέννηση, Μεταρρύθμιση, Αντιμεταρρύθμιση	161
6.1 Αναγέννηση	161
6.2-α Μεταρρύθμιση	169
6.2-β Νεοανθρωπισμός	175
6.3 Αντιμεταρρύθμιση	175
6.4 Η εκπαίδευση στα χρόνια της Αναγέννησης, της Μεταρρύθμισης και της Αντιμεταρρύθμισης	177
6.4.1 Η εκπαίδευση στα χρόνια της Αναγέννησης	177
6.4.2 Η εκπαίδευση στα χρόνια της Μεταρρύθμισης	184
6.4.3 Η εκπαίδευση στα χρόνια της Αντιμεταρρύθμισης	186
Κεφάλαιο 7 Βαροque	195
7.1 Εισαγωγικά σχόλια	195
7.2 Η Βαροque εκπαίδευση	210
7.2.1 Ρατίχιος (Ratke)	211
7.2.2 Κομένιος (Komensy)	213
7.3 Συμπερασματικά	218

Κεφάλαιο 8 Διαφωτισμός	221
8.1 Εισαγωγικά	221
8.2 Διαφωτισμός και εκπαίδευση	235
8.2.1 Jean-Jacques Rousseau (1712 – 1778)	248
8.2.2 Johann-Gottfried-von-Herder (1744 – 1803).	255
8.2.3 Johann Heinrich Pestalozzi (1746 – 1827): Ο πολυτάραχος βίος μιας σημαντικής προσωπικότητας	259
8.2.4 Johann Gottlieb Fichte (1762 – 1814)	264
8.2.5 Wilhelm von Humboldt (1767 – 1835)	268
8.2.5.1 Το ιδεώδες του Humboldt για την εκπαίδευση	274
8.2.6 Johann Friedrich Herbart (1776-1841).....	275
8.2.7 Friedrich Wilhelm August Fröbel (1782 – 1852)	280
8.3 Νεοελληνικός διαφωτισμός	284
8.3.1 Εν κατακλείδι	304
Κεφάλαιο 9 Ο 19ος αιώνας	307
9.1 Εισαγωγικά	307
9.2 Η εκπαίδευση στον Δυτικό κόσμο: παιδαγωγικά ρεύματα, αντιλήψεις και θεσμοθέτηση	310
John Dewey (1859 – 1952)	315
Εν κατακλείδι (αντί συμπερασμάτων)... ..	325
Βιβλιογραφία	327
Α' Ξενόγλωσση – μεταφρασμένη	327
Β' Ελληνική	334

Ἄντισταθεῖτε, [...]
στὴν κρατικὴ ἐκπαίδευση καὶ τὸ φόρο
ἀντισταθεῖτε καὶ σὲ μένα ἀκόμα ποὺ ἱστορῶ
[...]
Ἐλευθερία ἀνάπηρη πάλι σου τάζουν.

Μ. Κατσαρός, *Κατὰ Σαδδοουκαίων*, 1953